

Ref. JSN
J. nr. 23/06725
Dato 12.10.23

Skovrejsning i Himmelev Skov 2024

Notat vedr. screeningsansøgning

Indledning

Naturstyrelsen har i 2022 erhvervet ejendommen Maglehøjgaard på 42 ha landbrugsjord til statslig skovrejsning nord for Himmelev i Roskilde kommune.

Planlægning

I forlængelse af erhvervelsen er der i 2022-2023 gennemført en forundersøgelse og planlægning for det nye areal. Det konkrete projekt (som i Naturstyrelsens terminologi for skovrejsning ofte betegnes som planen for skovrejsning) er udarbejdet i overensstemmelse med Naturstyrelsens retningslinjer.

Borgerinddragelse

I forbindelse med planlægningen har Naturstyrelsen og Roskilde Kommune gennemført en borgerinddragelsesprocess. Der har været afholdt 2 offentlige skovvandring, den første med efterfølgende café-seminar, hvorfra det meste af borgernes input til planlægningen stammer (Se Bilag 2) og 2 møder i det lokale skovrejsningsråd. Roskilde Kommune har også haft en borgerportal på deres hjemmeside, med information om projektet, mv. <https://viskaber.roskilde.dk/da-DK/projects/himmelev-skov>

Om denne ansøgning

Naturstyrelsen planlægger at etablere skovrejsningen i foråret 2024 (marts). Da planter skal bestilles i god tid forud for plantning, håber vi, at Miljøstyrelsen i sin sagsbehandling vil tage hensyn til disse forhold, så vi har en afgørelse tidligt i 2024. Når vi har indgået kontrakter om plantekøb, skal vi betale for planterne, uanset om vi har fået en screeningsafgørelse forud for plantestart eller ej. Vi håber, at der vil være opmærksomhed på disse deadlines i forhold til Miljøstyrelsens sagsbehandlingstid.

Der ansøges nu om vvm-screening af det konkrete projekt i henhold til lovens Bilag 2, jf. lovens § 21.

Ansøgningen består af følgende dokumenter og bilag:

- Ansøgningsskema til VVM-screening ”Skovrejsning i Himmelev Skov 2024”.
- Bilag 1: Notat vedr. screening af ”Skovrejsning i Himmelev Skov 2024”
- (nærværende dokument).
- Bilag 2: Opsamling på 1. Borgermøde.
- Bilag 3: Vandreguleringsprojekt fremsendt til Roskilde Kommune.
- Bilag 4a og 4b: Høringssvar fra Roskilde Museum .
- Bilag 5: Roskilde Kommunes undersøgelse padder og krybdyr.
- Bilag 6: Vurdering af skovrejsningsplanen i forhold til padder og krybdyr.
- Shapefil med afgrænsning af projektområdet.
- Qgisfiler med hele projektet.

Indhold

Indledning.....	1
Dokumenter og bilag.....	2
Indholdsfortegnelse.....	3
Uddybning af screeningsskema.....	4
Projektbeskrivelse.....	4
Den nye skovrejsningssetape på 40 ha	5
Konkrete tiltag	6
Skovtilplantning	7
Hydrologitiltag.....	9
Jordbalance.....	10
Publikumstiltag	11
Naturpleje af lysåbne arealer	11
Tidsplan.....	11
Eksisterende forhold.....	12
Natura 2000	12
§3-beskyttet natur	13
Beskyttede arter.....	14
Fortidsfund og fortidsminder	17
Grundvand	18
Overfladevand.....	18
Tilstand jf. Vandområdeplan 3	18
Landskab/kulturmiljø/ skovbyggelinie.....	19
Projektets påvirkning.....	20
Natura 2000	20
§3-beskyttet natur	21
Beskyttede arter.....	21
Fortidsfund og fortidsminder	22
Grundvand	22
Overfladevand og Kystvand	22
Landskab/kulturmiljø/ skovbyggelinie.....	22
Støv, støj og vibrationer, lys, lugt og luft, ressourcer, affald, spildevand.....	22
Kumulative effekter	23
Afværgeforanstaltninger	23
Nødvendige dispensationer/tilladelser	23

Uddybning af screeningsskema.

I dette notat beskrives de eksisterende forhold, anlægstiltagene, projektets påvirkninger i anlægs- og driftsfasen samt opsummering af nødvendige dispensationer. Dette notat skal ses som et bilag til screeningsskemaet.

Projektbeskrivelse

Himmelev skov indtil nu

I 2004 tilplantede Naturstyrelsen de første træer i Himmelev Skov uden for Roskilde. Området har tidligere været grusgrav. Søerne er nye og opstået i forbindelse med grusgravningen. Jordbunden er mest gruset råjord, så skovtilvæksten har mange steder været sparsom. Det betyder, at skoven kun vokser langsomt op, og det er med til at gøre Himmelev Skov med søerne Fanen og Noden til et spændende og anderledes naturområde. Skoven er mange steder meget lysåben, og det gavner både flora og insekter. Skoven består af både tilplantede arealer, søer, eng, krat, afgrænsningsarealer og lysåbne arealer med sparsom trævækst. I skoven er der anlagt grusstier, 3 P-pladser, 2 hunde-folde, en fitnessbane, ridestier, en mtb rute, en bålhytte, en bålplads og en overnatningsplads (telt).

Indtil 2021 var projektområdet på 300 ha, og det skovrejste areal på 147 ha. I 2021 blev projektområdet udvidet til 624 ha. Udvidelsen blev miljøvurderet efter miljøvurderingslovens § 8, stk. 1 og blev fastlagt i den senere samarbejdsaftale. <https://naturstyrelsen.dk/media/307614/underskrevet-samarbejdsaftale.pdf>

Himmelev Skov er således beskrevet på Naturstyrelsens og Roskilde Kommunes hjemmesider: <https://naturstyrelsen.dk/naturbeskyttelse/naturprojekter/udvidelse-af-skovrejsning-ved-himmelev/>
<https://naturstyrelsen.dk/naturoplevelser/naturguider/himmelev-skov/>
<https://viskaber.roskilde.dk/da-DK/projects/himmelev-skov>

Formål med skovrejsningen

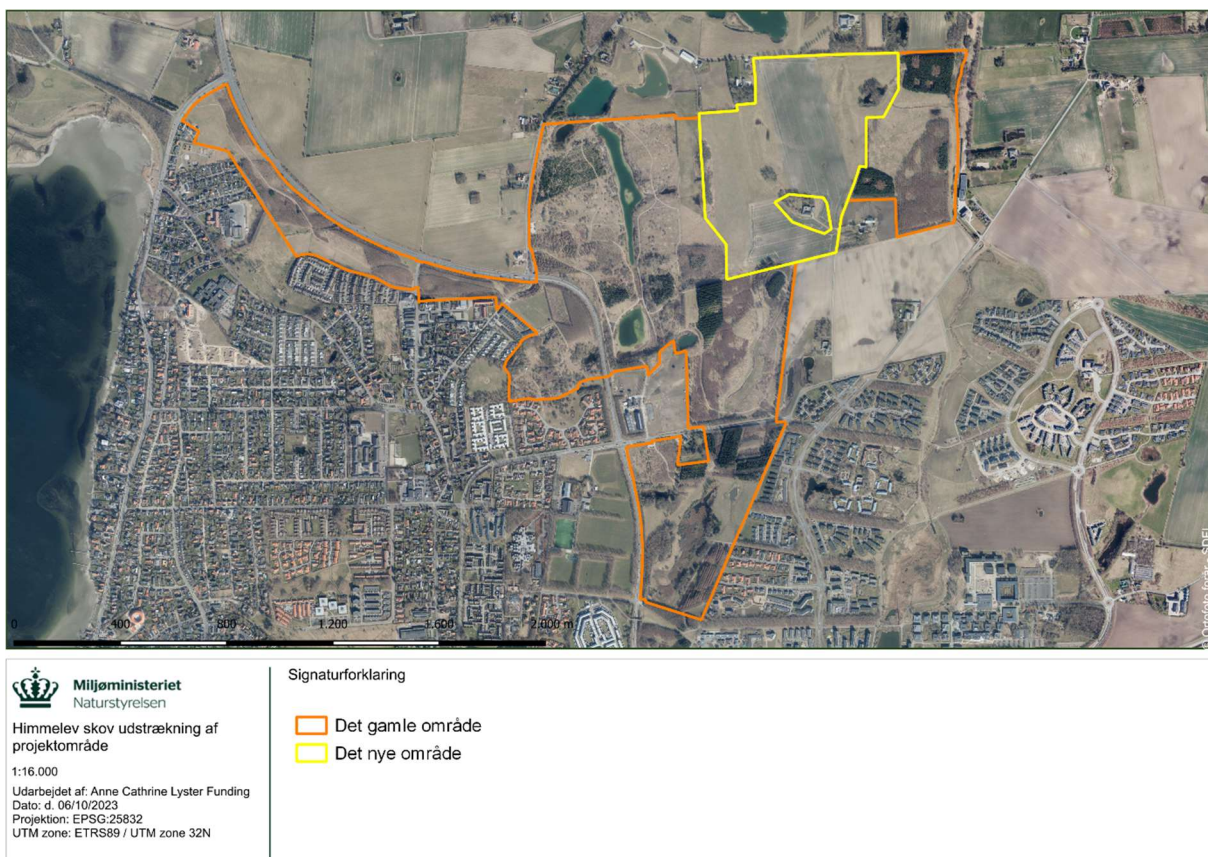
Formålene med skoven er mange:

- Beskytte grundvandet. (der bruges fremadrettet ikke pesticider og gødning på arealet.
- Skabe rekreative, offentligt tilgængelige naturarealer.
- Forbedre borgernes sundhed
- Skabe mere og bedre biodiversitet
- Skabe bæredygtig træproduktion
- Forøge skovarealet i Danmark
- Fremme klimaet ved dels at lagre CO₂ og dels ved at producere træprodukter, der kan erstatte produkter, der ellers er klimabelastende.
- Forbedre miljøet. Fx ved ophør med udledning af pesticider og P og N til Roskilde fjord (der bruges hverken kunstgødning eller pesticider på skovrejsningsarealerne).

Skovrejsning og beskyttelse af grundvandet

Plantning af skov i Danmark er ikke et nyt fænomen. Skovarealet er siden slutningen af 1700-tallet ved plantning hævet fra ca. 3% til ca. 15% af landets areal.

Formålet med skovrejsningen har varieret gennem tiderne. Et af de vigtigste formål med etableringen af Himmelev Skov er at beskytte grundvandet. I Danmark er der god tradition for, at drikkevand fremstilles af ikke forurenede grundvand. Når grundvandet er så rent som vores, kan man nøjes med en simpel behandling af det, bestående af iltning og filtrering. For at sikre fremtidens drikkevand, er vi nødt til at beskytte grundvandet mod forurening. Himmelev Skov fungerer som beskyttelse, fordi der i skoven hverken bruges gødning, pesticider eller andre grundvandsskadelige stoffer. Med andre ord, sikrer skoven permanent beskyttelse af vores grundvand.

Den nye skovrejsningsetape på 40 ha

I 2022 erhvervede Naturstyrelsen naboejendommen til Himmelev Skov (Maglehøjgaard) på 42 ha. med henblik på at lave skovrejsning på de nuværende landbrugsarealer. Gården inkl. bygninger, hus, have og et mindre landbrugsareal på i alt 2 ha. er solgt fra og således planlægges skovrejsning på 40 ha.

Skovrejsningsprojektet på 40 ha er efter Naturstyrelsens opfattelse omfattet af miljøvurderingslovens bilag 2. Naturstyrelsen ansøger derfor, jf. miljøvurderingslovens § 19, Miljøstyrelsen om en afgørelse efter lovens § 21. Nærværende notat er et uddybende bilag til ansøgningsskemaet og omfatter de nyerhvervede 40 hektar. De 40 ha. skovrejsningsareal følger formål og retningslinjer i den eksisterende samarbejdsaftale mellem Naturstyrelsen, Roskilde Kommune og HOFOR samt Retningslinier for Statslig Skovrejsning.

https://naturstyrelsen.dk/media/277194/retningslinjer-for-statslig-skovrejsning_vnov2019.pdf

Konkrete tiltag

Skovtilplantning
Hydrologi-tiltag

Etablering af publikumsfaciliteter.
Naturpleje af lysåbne arealer

Overordnet plan

Signaturforklaring

Miljøministeriet
Naturstyrelsen

Himmelev skovrejsningsområde
Arealanvendelse og diverse tiltag

Udarbejdet af: Jonas Morsing Thomsen
Dato: d. 24/01/2024
Projektion: EPSG:25832
UTM zone: ETRS89 / UTM zone 32N

 Det nye område

Arealanvendelse

Holme

Læhegn 5 m

Læhegn 10 m

Læhegn 20 m

Vådområder/Fritlægning af dræn

Plantepolygoner (BØG / EG)

Afgræsning (SLE)

Høslæt (SLE)

Skovbadeskov (EG)

Tilgroning (UKU)

Ingen skovtilplantning

Publikumsfaciliteter

--- Trapestier

Grussti

• Bænke

Broer

Shelter

P-plads

Legezoner

Skovtilplantning

Valg af træarter er tilpasset de lokale forhold. 97% er hjemmehørende. De sidste 3% er Douglas gran og ægte kastanje. Der vil i alt blive sat ca. 70.000 planter. Træartsfordelingen mellem løv og nål er 95% til 5%. På de tilplantede arealer udlægges der for hver ha, en eller flere holme i varierende størrelse og form (typisk fra 400 til 800m²), hvor der plantes en eller flere andre træarter. Der er også arealer, der selv får lov til at springe i skov. Det er på ca. 4 ha. De står som "UKU" i planen. Anvendelserne "Eg" og "Bøg" er en forenkling, og hvert område er en blanding af mange forskellige træarter. Resten af arealet udlægges som vådområder, stier og lysåbne arealer ("SLE"), der for størstedelen afgræsses. Ved skovens yderkanter plantes brede skovbryn, med blomstrende og bærbærende buske og træer, som tilgodeser insekter og dyr. Ca. 56% bliver skovbevokset og 44% bliver lysåbne arealer. Mod syd er der en trafikkorridor, der friholdes for tilplantning, og tilgroning vil som udgangspunkt blive holdt nede og ryddet i nødvendigt omfang. Se plan:

Skovtilplantninger, mv.

 Miljøministeriet Naturstyrelsen	Signaturforklaring	
	 Det nye område	 Vådområder/Fritlægning af dræn
	Publikumsfacilitet	 Plantepolygoner (BØG / EG)
	 Grussti	 Afgæsning (SLE)
Arealanvendelse	 Holme	 Høslæt (SLE)
	 Læhegn 5 m	 Skovbadeskov (EG)
	 Læhegn 10 m	 Tilgroning (UKU)
	 Læhegn 20 m	 Ingen skovtilplantning
Udarbejdet af: Jonas Morsing Thomasen Dato: d. 24/01/2024 Projektion: EPSG:25832 UTM zone: ETRS89 / UTM zone 32N		

I forbindelse med tilplantningen udføres følgende anlægsarbejder:

Jordbearbejdning

Før tilplantning skal jorden bearbejdes. Det er det samme som ved alm. landbrugsdrift. Dvs. harvning marts 2024. Max behandlingsdybde er 30cm. Det vil ske i dagstid med en landbrugstraktor og med samme støjniveau og emissioner.

Tilplantning.

Det er maskinplantning. Plantemaskinen laver en skrippe (revne) hvori planten sættes og trykkes fast af de bagved siddende hjul. Plantedybden er ca. 30cm og foregår dagstid. Plantemaskinen er en mindre efterhængt maskine, der trækkes af en landbrugstraktor.

Tilplantningstidspunktet

Forventeligt marts 2024. Hvis vinteren trækker meget ud eller foråret starter meget vådt, kan det være nødvendigt også at plante i april.

Hegning og rensning

Efter tilplantningen bliver de nyplantede områder rensset med harve og hegnet i 170cm højde mod vildtbid. Hegnene er opdelt i flere mindre del-indhegninger så vildt og publikum kan færdes i området alligevel. Efter ca. 4 år bliver hegnene fjernet.

Grundbetaling

De vil blive søgt om grundbetaling til de tilplantede arealer, da de er støtteberettigede, fordi projektet er direktivimplementerende.

Hydrologitiltag - vandreguleringsprojekt

I forbindelse med skovrejsningen planlægges en række hydrologiske tiltag. Formålet er at øge naturværdien på området. Det er særligt for at forbedre leve- og spredningsforhold for insekter og padder. Tiltagene er en del af et vandreguleringsprojekt, som vi har søgt Roskilde Kommune om, jf. vandløbsloven. Se bilag 3. Jf. kortmaterialet i bilag 2 er indsatsnummer 3, 11, 12, 13, 14 og 15 beliggende i den eksisterende del af Himmelev Skov og indgår dermed ikke i det nye skovrejsningsareal på 40 ha. Men de indgår som en kumulativ effekt.

I det nyerehvervede skovrejsningsareal indgår indsatspunkterne 1,2,4,5,6,7,8,9,10,16 og 17.

Hovedpunkter i vandreguleringsprojektet:

- I. Etablere fire nye, temporære, vådområder i de naturlige lavninger (4,5,8 og 9)
- II. Frilægge rørlagte dele af Kildemose Bæk. (1,2,9,10)
- III. Frihugge op og oprense 4 eksisterende søer. (3,6,14,16)
- IV. Afgrave pløjelag (ca. 30 cm).
- V. Afbryde eksisterende dræn 5 til 7 steder og herunder fjerne 1 betonbrønd.
- VI. Udlægning af sten fra området i vådområderne til solbadning og overvintring for insekter og padder.
- VII. Al op- og afgravet jord bliver håndteret på arealet. Dvs. **jordbalancen** går dermed i nul.

Uddybende bemærkninger:

Ad II. Frilægning af rørlægning. Ca. 200 m af Kildemose Bæk er rørlagt. Røret ligger i ca. 1,5 m dybde. Vi forventer at frilægge denne. Det opgravede jord vil blive spredt i et max 30 cm tykt lag på den tilgrænsende tidligere landbrugsjord (omdriftsjord). Udstrækningen af vådområder er dels beregnet ud fra terrænmodeller som GIS-analyser og dels vurderet ud fra gamle kort, herunder gl. drænkort.

Ad IV) Afgravning af pløjelaget i ca. 30 cm dybde på de områder der forventes at stå vand på om vinteren i normale nedbørsår. Det er på ca. 1 ha i alt. Det afgravede jord spredes i et maksimalt 30 cm tykt lag på den tilgrænsende, tidligere landbrugsjord, der har været i landbrugsmæssig drift med årlig jordbearbejdning t.o.m. i år (2023) – og som efterfølgende skal tilplantes, være tilgroningsskov, eller lysåbent areal til afgræsning.

Ad V. Afbrydning af eksisterende dræn inden for rammerne af vandløbsloven. I vandreguleringsprojektet er det angivet, hvor meget vandstanden maksimalt vil stige til ved en 100 mm regnhændelse uden afstrømning (yderste udstrækning af de enkelte vådområder (blå)). Det ses, at vandet holder sig inden for projektområdet og derfor ikke påvirker naboarealer. Anlægsarbejdet består i nedgravning til drænrør, knusning af drænrør i ca. 3 m længde og efterfølgende tildækning. Det skal ske 2-3 steder på hver drænstrækning. Ellers kan overfladisk vand risikere at finde ned i og begynde at løbe i drænet igen.

Maskiner og adgangsvej

Ud- og afgravningerne forventes foretaget med en 20 ton hydrostatisk gravemaskine på bælter. Den er meget støjsvag. Bliver kørt til og fra området på blokvogn.

Publikumstiltag

Skovrejsningsprojektet indeholder følgende publikumstiltag og faciliteter:

- Ca. 2.100 m. anlagt grusvej
- Ca. 2100 m. ridesti
- Opstilling af tre bænke langs hovedstien
- Etablering af P-plads til cykler og to handicapbiler
- Opsætning af to sheltere med et muldtoilet og bålplads
- Etablering af 2 legeområder.

Der er i øvrigt fri fladefærdsel i området. Området friholdes for bil- og knallertkørsel.

Uddybende bemærkninger til Publikumstiltag. Grusvej, ridesti og P-plads anlægges med anvendelse af naturlige grusgravsmaterialer.

Anlægstidspunktet er sommer/ efterår 2024. Der vil kun blive arbejdet om dagen. Maskinernes støj og emissioner overstiger ikke niveauet for alm. landbrugsdrift.

Naturpleje af lysåbne arealer

Græsning

Der bliver 3 afgræsningsarealer. Disse vil blive afgræsset af robust kvæg. Formålet med afgræsningen er natur- og landskabspleje. Græsningen vil hovedsageligt være sæsonafgræsning med mulighed for at græsse ind i vintermånederne, hvis forholdene er til det. Der vil blive publikumsadgang i foldene, men det kan forekomme, at adgangen lukkes aht. kreaturerne. Afgræsningsarealet mod vest bliver sammenhængende med eng- og mosearealet i den eksisterende Himmelev skov – se kort s 7 (SLE)

Tidsplan*

	Tidspunkt i 2024
Jordbearbejdning før plantning	Primo marts
Plantning	Ultimo marts
Afgrave pløjelag fra nye vådområder og sprede jorden omkringliggende	Februar/ primo marts
Åbne rørlagte dele af Kildemose Bæk	Marts (eller august-september)
Opsætning af hegn om det tilplantede	Maj
Etablere afgræsningsfolde	forår/ sommer
Færdiggøre hydrologitiltag	August/ september
Etablering af grusvej, ridespor og P-plads	2. halvår, fra august
Opsætning af sheltere, muldtoilet, bænke, mm.	i 2024

* Tidsplanen er afhængig af vejret. Hvis vinteren trækker ud eller hvis foråret starter meget vådt, kan det forsinke tidsplanen.

Eksisterende forhold

Natura 2000

Nærmeste Natura 2000-område er nr. 136 'Roskilde Fjord og Jægerspris Nordskov'. Området er geografisk meget stort, og består af en række habitat- og fuglebeskyttelsesområder, og derfor et omfattende udpegningsgrundlag. Konkret ca. 2 km vest for projektområdet ved Maglehøjgård findes både Habitatområde nr. 120 og Fuglebeskyttelsesområde nr. 105, som udgør en del af Natura 2000-område nr. 136. <https://edit.mst.dk/media/v4ziis41/n136-revideret-basisanalyse-2022-27-roskilde-fjord-og-jaegerspris-nordskov.pdf>

Udpegningsgrundlaget fremgår af tabeller herunder.

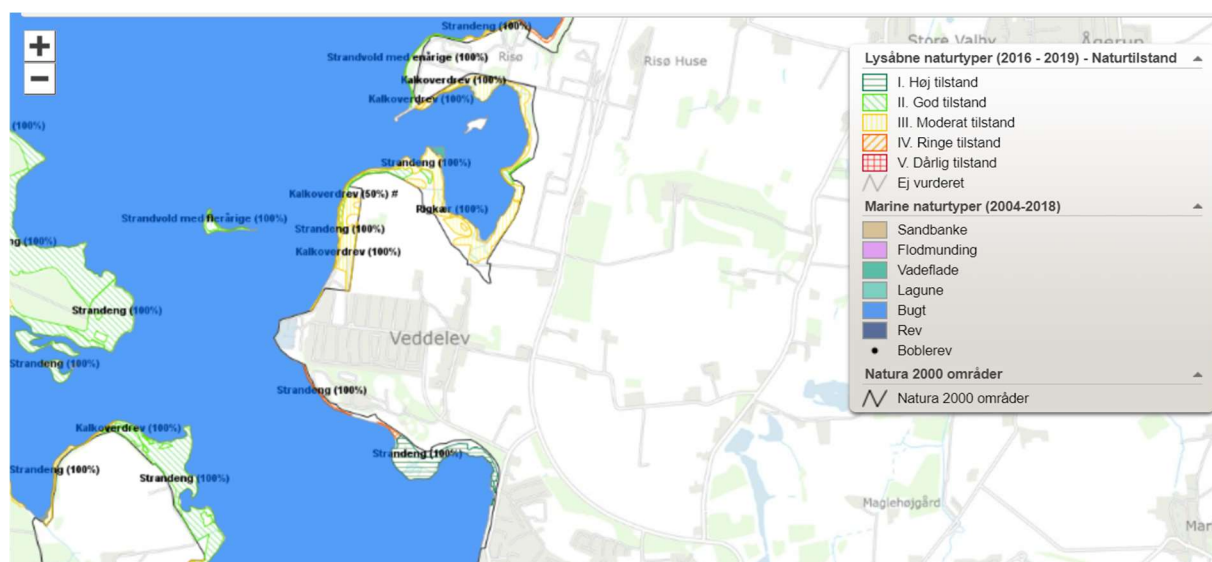
Natura 2000-området er primært karakteriseret ved det store lavvandede fjordområde med de mange små øer, der er levested for en lang række yngle- og trækfugle, og store sammenhængende strandenge langs fjorden med rigkær og kystskrænterne med kalkoverdrev. Områdets marine del rummer bl.a. naturtyperne bugter og vige samt sandbanke, der er af væsentlig betydning som fourageringsområde for områdets ynglende og rastende fugle. Der er specielt store, stabile bestande af rastende knopsvane, trolldand, hvinand, blichøne og stor skallesluger.

Nærmest projektområdet er ved Veddelev halvøen kortlagt den prioriterede naturtype kalkoverdrev (6210*) og desuden standenge (1330), rigkær (7230), samt ved Risøhalvøen strandvolde med enårige planter (1210), og endelig den marine type bugt (1160).

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 120		
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Vadeflade (1140)
	Lagune* (1150)	Bugt (1160)
	Strandvold med enårige planter (1210)	Strandvold med flerårige planter (1220)
	Kystklint/klippe (1230)	Enårig strandengsvegetation (1310)
	Strandeng (1330)	Søbred med småurter (3130)
	Kransnålalge-sø (3140)	Næringsrig sø (3150)
	Brunvandet sø (3160)	Vandløb (3260)
	Tørt kalksandsoverdrev* (6120)	Kalkoverdrev* (6210)
	Surt overdrev* (6230)	Tidvis våd eng (6410)
	Urtebræmme (6430)	Hængesæk (7140)
	Kildevæld* (7220)	Rigkær (7230)
	Bøg på mor (9110)	Bøg på muld (9130)
	Ege-blandskov (9160)	Skovbevokset tørvemose* (91D0)
	Elle- og askeskov* (91E0)	
Arter:	Blank seglmos (6216)	Mygblomst (1903)
	Stellas mosskorpion (1936)	Eremit* (5380)
	Skæv vindelsnegl (1014)	Sumpvindelsnegl (1016)
	Havlampret (1095)	Stor vandsalamander (1166)

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 105		
Fugle:	Rørdrum (Y)	Knopsvane (T)
	Sangsvane (T)	Grågås (T)
	Knarand (T)	Skeand (T)
	Krikand (T)	Troldand (T)
	Hvinand (T)	Lille skallesluger (T)
	Stor skallesluger (T)	Havørn (TY)
	Rørhøg (Y)	Blishøne (T)
	Klyde (Y)	Sorthovedet måge (Y)
	Dværgterne (Y)	Fjordterne (Y)
	Havterne (Y)	Rødrygget tornskade (Y)

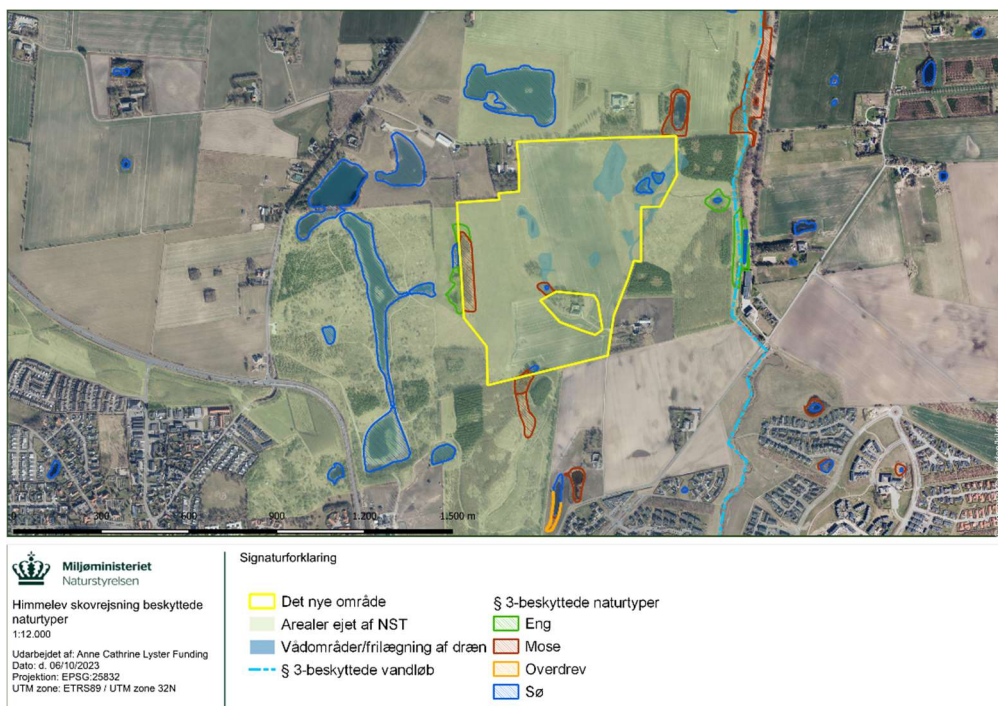
Figur 1. Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-område-nr. 136 'Roskilde Fjord og Jægerspris Nordskov'. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype. Fra den reviderede basisanalyse.

Figur 2. Kortlagte habitatnaturtyper i Roskilde Fjord to km vest for projektområdet (Maglehøjgård under boksen med signaturforklaring), og deres vurderede tilstand. Fra Miljøgis.

§3-beskyttet natur

Der er registreret arealer omfattet af Naturbeskyttelseslovens §3 inden for projektområdet og i nærheden, navnlig mose, eng og sø, og desuden er Himmelev Bæk, dog uden for arealet, et § 3 beskyttet vandløb. De terrestriske naturtyper er senest besigtiget i 2015 af Roskilde Kommune, og alle vurderet som værende i moderat til ringe naturtilstand (III-IV).

Beskyttede arter

I det følgende gennemgås Naturstyrelsens kendskab til beskyttede og truede arter som er til stede i området. De enkelte arter præsenteres kun en gang, om end de måtte være omfattet af en efterfølgende overskrift også.

I forbindelse med projektets planlægning har Roskilde Kommune forestået en kortlægning af padder i projektområdet. Notatet, med vurderinger af alle relevante paddearter, er vedhæftet dette notat som bilag 5

I den offentlige database Arter.dk, som indeholder data fra både borgere og myndighedsarbejde, er søgt registrerede fund af arter omfattet af Habitatdirektivets bilag II eller IV (<https://arter.dk/short-link/08845183-6a1b-429e-8750-3cbc7d65c1ff>), Artsfredningsbekendtgørelsens bilag 1,2 og 3 (<https://arter.dk/short-link/039993c3-4e6f-49e3-88bo-3a5b972929b4>) samt på arter omfattet af den danske rødliste af 2019 i kategorierne næsten truet (NT), sårbar (VU), truet (EN), kritisk truet (CR), regionalt uddøde (RE) og utilstrækkelig data (DD) (<https://arter.dk/short-link/fd73c29b-86f8-44b4-9e9c-50298bff5433>).

Art	Registreret indenfor projektområde	Registreret i nærhed til projektområde
Agerhøne	X (potentielt ynglende)	
Blishøne	X	
Bomlærke	X (potentielt ynglende)	
Butsnudet frø	X	
Grågås	X	
Isfugl	X (potentielt ynglende)	
Knarand	X? (Kildemose bæk)	
Knopsvane	X	
Krikand	X (træk)	
Rørhøg	X (træk/fouragerende)	
Sanglærke	X (potentielt ynglende)	
Sangsvane	X (vinterrastende)	
Stær	X (potentielt ynglende)	
Arter af flagermus		X
Biblmot		X
Grøn frø		X
Grøn Mosaikgoldsmed		X (exuvier)
Grønbroget tudse		X
Kødfarvet-gøgeurt		X
Lille vandsalamander		X
Skov-hullæbe		X
Skrubtudse		X
Snog		X
Spidssnudet frø		X
Stor vandsalamander		X
Sump-hullæbe		X

Naturstyrelsen har ikke kendskab til yderligere forekomster af beskyttede arter i projektområderne.

Habitatdirektivet bilag II og IV

Stor vandsalamander blev ikke fundet i projektområdet af Roskilde Kommune, som vurderer at arten næppe i dag har yngleforekomster, men vil kunne indfinde sig. Arten er tidligere fundet i en række vandhuller i nærheden af projektområdet.

Spidssnudet frø blev ikke fundet i projektområdet af Roskilde Kommune, men er tidligere fundet i vandhullerne mod vest på grænsen til det eksisterende Himmelev Skovområde, af Miljøstyrelsen i 2009 (<https://naturereport.miljoportal.dk/485713>) og 2020 (<https://naturereport.miljoportal.dk/888083>), samt i 1999 (<https://naturereport.miljoportal.dk/390593>) af Roskilde Kommune i Kildemose Bæk, som afgrænser projektområdet mod øst. Arten er desuden registreret i nærheden af projektområdet.

Grøn Mosaikgoldsmed har Miljøstyrelsen i 2019 fundet exuvier af i søen 'Kildemose' syd for Herregårdsvej, hvor også artens værtsplante krebseklo har høj dækning (<https://naturereport.miljoportal.dk/857252>).

Grønbroget tudse blev ikke fundet i projektområdet af Roskilde Kommune, men er i 2014 (<https://naturereport.miljoportal.dk/669888>) fundet ynglende i vandhullerne mod vest på grænsen til det eksisterende Himmelev Skovområde, og i 2020 (<https://naturereport.miljoportal.dk/888097>) fundet

fløjttende (enkelte hanner, ikke genfundet senere på sæsonen) i et regnvandsbassin med fisk ved Kildemosen ca. 1 km syd for projektområdet. Det kan ikke udelukkes, at arten findes i området, men måske yngler den kun i særlig gunstige år.

Løgfro blev ikke fundet i projektområdet af Roskilde Kommune, som vurderer at vandhullerne ikke er egnede pga. tidlig udtørring og forekomst af fisk. Nærmeste fund af arten er fra Aagerup godt 3 km mod nordøst, med fund i 1997.

Skæv vindelsnegl findes på strandene ved Roskilde fjord nær Bolund, mere end 2,5 km fra projektområdet.

Arter af flagermus er ikke registreret i projektområdet, men er observeret fouragerende i det eksisterende Himmelev Skov i 2008 (brunflagermus) og Himmelev by i 2020 (ubestemt art).

Fuglearter på udpegningsgrundlaget som ynglefugle

Rørhøg er registreret inden for projektområdet tre gange, både fouragerende og på træk. Der er ikke påvist yngleplads.

Øvrige arter er ikke registreret i projektområdet, og dermed heller ikke som ynglende.

Fuglearter på udpegningsgrundlaget som trækgæster

Krikand er registreret i vådområder i projektområdet flere gange, et enkelt fund fra vintertid i februar 2021, og ellers på overgangen til ynglesæsonen i marts og april.

Sangsvane er registreret to gange, den ene som vinterrastende på marker ved vandværket.

Knopsvane og grågås er begge registreret flere gange gennem vinter og tidlig forår (januar-marts).

Blishøne er både registreret om vinteren og om sommeren.

Knarand er registreret med et par i Kildemose Bæk i marts 2019.

Fredede dyr og planter i øvrigt

Butsnudet frø blev konstateret ynglende af Roskilde Kommune, med sikkerhed i vandhullerne på grænsen mod vest til det eksisterende Himmelev Skov, samt formentligt i de tidligere mergelgrave i den nordøstlige del af projektområdet. Arten er desuden fundet i vandhullet ved Maglehøjgård af Kåre Fog i 2023. Arten er også tidligere (1999) registreret i Kildemose bæk som afgrænser projektområdet mod øst, og desuden i oplandet til projektområdet.

Skrubtudse blev konstateret kvækkende af Roskilde Kommune i vandhullet lige vest for Maglehøjgård, men uden at der senere kunne findes yngel. Roskilde Kommune vurderer, at de tidligere mergelgrave i den nordøstlige del af projektområdet er egnede for arten, men kunne ikke påvise artens tilstedeværelse. Arten er hyppigt registreret i Himmelev Skov og i øvrigt udbredt i 1-2 km afstand af projektområdet.

Grøn frø er fundet af Roskilde Kommune og andre i den eksisterende Himmelev Skov, samt på 1-2 km afstand af projektområdet mod både øst og nord.

Lille vandsalamander blev ikke fundet i projektområdet af Roskilde Kommune, som dog vurderer at arten kan være tilstede i vandhullerne ind mod den eksisterende Himmelev Skov, hvorfra arten også tidligere er registreret. Arten er i øvrigt registreret udbredt i 1-2 km afstand af projektområdet.

Arter af orkideer er ikke fundet i projektområdet. I den eksisterende Himmelev Skov findes en stor og kendt bestand af Biblomst, og desuden er der i oplandet til projektområdet registreret skov-hullæbe (udbredt), sump-hullæbe ca. to km nord for i 2020 (<https://naturereport.miljoportal.dk/888454>) og kødfarvet-gøgeurt flere steder ca. 1-2 km fra projektområdet.

Snog er registreret i den eksisterende Himmelev Skov og desuden ved Roskilde Fjord.

Vinbjergsnegl er registreret uden for projektområdet, i Trekroner og desuden ved Aagerup og Roskilde Fjord.

Skovfirben er registreret ved Roskilde Fjord.

Rødlistede arter i øvrigt

Af rødlistede arter i øvrigt, er flere fuglearter registreret i projektområdet. Det drejer sig om sanglærke, bomlærke, stær, isfugl og agerhøne, som alle vurderes at kunne være ynglende.

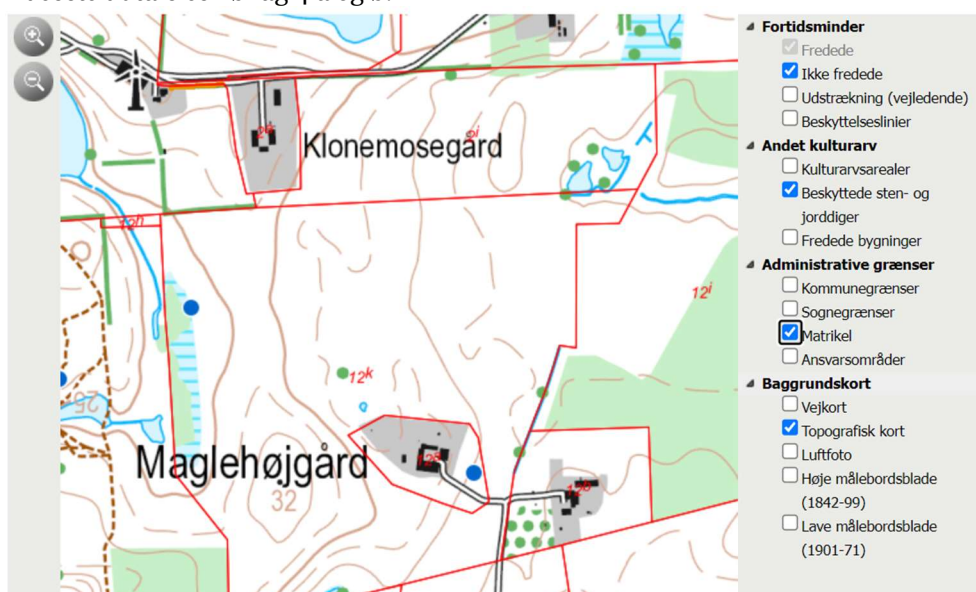
Fortidsfund og fortidsminder

Slots- og Kulturarvsstyrelsens kort på fundogfortidsminder.dk er screenet for fortidsminder. Naturstyrelsen har ikke herudover kendskab til fortidsminder.

Der er ingen fredede fortidsminder i projektområdet, ej heller registreret sten- eller jorddiger.

Der er registreret 1 ikke-fredet fortidsminde i projektområdet. I den østlige del, grænsende til den eksisterende Himmelev Skov, er registreret en 5-6000 år gammel rundhøj (<https://www.kulturarv.dk/fundogfortidsminder/Lokalitet/122514/>).

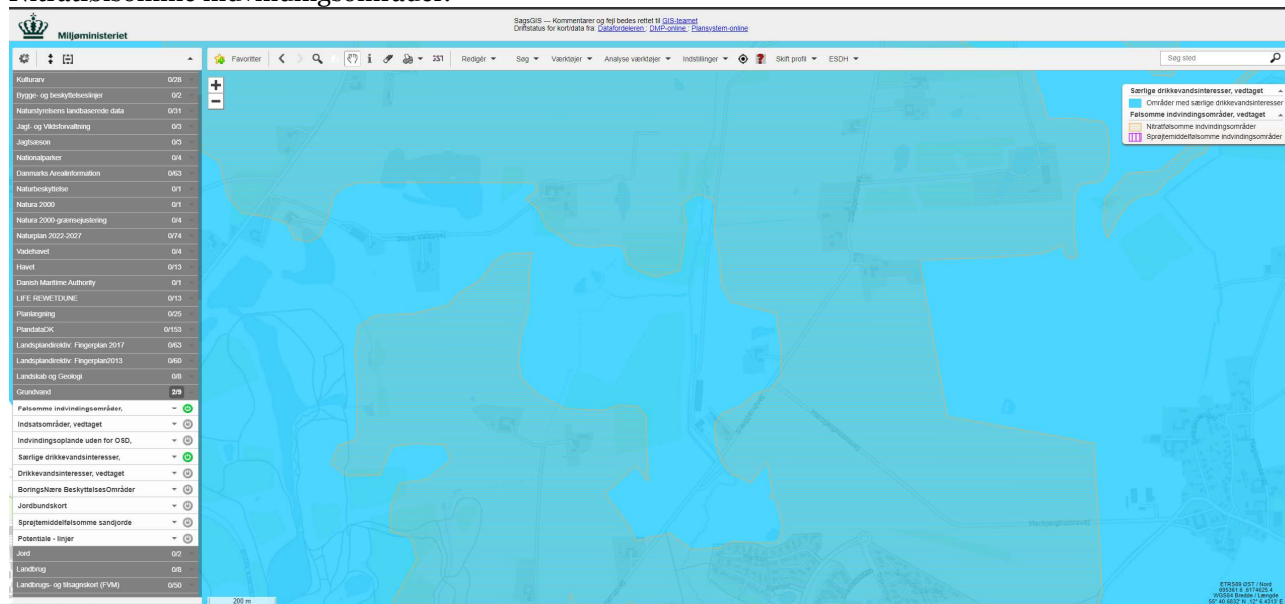
Naturstyrelsen har forespurgt Roskilde Kommune, der videre har spurgt Roskilde Museum, ROMU, Slots- og Kulturarvsstyrelsen: Konklusionen er, at der ikke er hindringer i forhold til fortidsminder til projektet. Jf museets udtalelse i bilag 4 a og b.

Figur 3. Registrerede fortidsminder i projektområdet. Diger med orange linje og ikke-fredede fortidsminder som blå prik. Indeholder data fra Slots- og Kulturarvsstyrelsens samt Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering (Topografisk kort, matrikelkort).

Grundvand

Projektområdet ligger i område med særlige drikkevandsinteresser og dele af området overlapper med Nitrutfølsomme indvindingsområder.

Figuren viser områder med særlige drikkevandsinteresser og Nitrutfølsomme indvindingsområder,

Overfladevand

Projektområdet er beliggende i hovedvandopland 2.2 Isefjord og Roskilde Fjord og har et begrænset vandopland der afvander til Roskilde Fjord. Området afvander via Himmelev Bæk, der løber mod nord og løber sammen med Maglemose Å for derefter at løbe mod vest, løber til Natura 2000 område nr. 136 Roskilde Fjord og Jægerspris Nordskov. Området består ved udløbet af Maglemose Å af fuglebeskyttelsesområde SPA105 og Habitatområde SAC120. Himmelev Bæk er målsat til god økologisk og kemisk tilstand, den aktuelle tilstand er ukendt. Maglemose Å er også målsat til god økologisk og kemisk tilstand, den aktuelle tilstand er ringe økologisk tilstand.

Tilstand jf. Vandområdeplan 3

Offentlige vandløb	Tilstand	Vandområde ID
Himmelev Bæk	tilstand er ukendt	C00547
Maglemose Å	er ringe økologisk tilstand	O8503_b

Tabel 2. Tabel med oversigt over vandløb, tilstand og regulativer

Landskab

Området ligger i skovrejsning ønsket. Og er en del af Ågerup moræneflade.

Det er ikke en del af særligt bevaringsværdige eller større, sammenhængende, landskaber.

Området er beskrevet således i gældende (Roskilde) kommuneplan:

Rammeområde 2.F.18 Himmelev Skov

Rammeområdet er udlagt til større rekreativt område, skov, øvrige ferie- og fritidsformål, og område til offentlige formål. Den eksisterende del (og dermed også det 40 ha nye område) af Himmelev Skov (= Det tidligere projektområde, 300 ha, jf. indledningen) ligger inden for dette rammeområde.

Skovbyggelinje

Den nuværende Himmelev Skov er på 147 ha. Skoven er pålagt en skovbyggelinje på 300 meter omkring skoven i henhold til naturbeskyttelsesloven. Udvidelsen af skoven mod nord vil medføre at skovbyggelinjen mod nord udvides. Det er kun en mindre del af skovbyggelinjen omkring den nye skov, som vil ligge uden for den eksisterende skovbyggelinje, jf. kortudsnit nedenfor. Udvidelsen af skovbyggelinjen vil omfatte 1 bolig, matr. nr. 2a Veddelev By, Himmelev,, som ligger i landzone, mens matr. nr. 10a Veddelev By, Himmelev og matr. nr. 12a og 12b Himmelev By, Himmelev allerede er omfattet af eksisterende skovbyggelinje.

Projektets påvirkning

Natura 2000

De planlagte tiltag medfører ikke en sådan sedimenttransport eller udvaskning af næringsstoffer til det nedstrøms Natura 2000-område, at det vurderes væsentlig for naturtypernes bevaringsstatus. Ligeledes vurderes det, at de ændrede hydrologiske forhold ikke påvirker naturtyperne.

Rørhøg benytter i lille omfang projektområdet til at fouragere. Det vurderes, at arbejdet med at gennemføre tiltagene ikke påvirker artens muligheder for at fouragere væsentligt. I etableringsperioden vil arten kunne søge andre steder i nærheden, f.eks. i den eksisterende Himmelev Skov. På sigt vil de gennemførte tiltag, med vådområder og græssede områder øge artens fourageringsmuligheder.

Trækfuglearterne på udpegningsgrundlaget, er i forskellig grad fundet at benytte projektområdet, navnlig grågås, knopsvane, sangsvane, blishøne, krikand og knarand. Gennemførelsen af tiltagene vurderes ikke at påvirke arterne væsentligt, da deres antal og frekvens i området er lav, og der samtidigt er mange nærområder, som ligner projektområdet, som det fremstår i dag. På sigt vil de gennemførte tiltag, med vådområder og græssede områder, øge arternes muligheder for at raste og fouragere i området.

Stor vandsalamander vurderes ikke at blive påvirket af tiltagenes gennemførelse, da eftersøgning i projektområdet ikke påviste tilstedeværelse, og da arten heller ikke tidligere er registreret.

Øvrige arter på udpegningsgrundlaget er ikke påvirket af tiltagene, da de ikke benytter projektområdet, og da de planlagt tiltag foregår lokalt udenfor Natura 2000-området.

§3-beskyttet natur

De planlagte tiltag er udarbejdet i samarbejde med Roskilde Kommunes Naturteam, som vurderer, at tiltagene kan gennemføres uden en negativ effekt på områdets eksisterende naturværdier, og med en gavnlig effekt på sigt, og at de derfor forventer at give dispensation efter Naturbeskyttelsesloven

Mod vest er planlagt etablering af solitære krat, bl.a. på grænsen til det registrerede moseområde. Mosen er allerede i dag bevokset med større partier pilekrat, og det vurderes, at tiltaget ikke påvirker naturværdierne.

Det registrerede moseområde vest for Maglehøjgård vil blive vådere. Det vurderes, at udstrækningen af mosenatur lokalt vil blive større.

De hydrologiske forhold i de tidligere lergrave mod nordøst, som er registreret som sø, vil blive ændret. Også i fremtiden vil der være sø, men med mere naturlige vandstandsforhold. Og oprenset for gammel affaldsdumpning. Det vurderes at tiltaget udelukkende har en naturfremmende effekt.

Kildemose Bæk, som afgrænser området mod øst, vil få ændret sit løb og vil blive frilagt på større strækninger, og tilstødende registrerede enge vil stedvis blive ændret. Det vurderes, at tilstanden i vandløbet vil blive bedre, og at der på sigt vil blive en større udstrækning af enge lokalt.

Beskyttede arter

Det vurderes indledningsvis, at datagrundlaget om sjældne og beskyttede arter er godt og fyldestgørende. Som en del af forarbejdet til projektet er gennemført en specifik undersøgelse af områdets paddere. Derudover er datagrundlaget i offentlige databaser stort. Området ved Himmelev Skov er velbesøgt, ikke mindst af naturinteresserede borgere, og samtidigt foreligger besigtigelser af registrerede og kortlagte naturtyper og levesteder i området og i nærheden.

Vi har efterfølgende fået en paddeekspert, Kåre Fog, til at vurdere området, vores datagrundlag og vores planer. Hans konklusion er, at de planlagte tiltag kan gennemføres som beskrevet uden nævneværdig risiko for, at bilag IV arter bliver dræbt. Se bilag 6

Stor vandsalamander vurderes som nævnt ikke at blive påvirket af tiltagenes gennemførelse, da eftersøgning i projektområdet ikke påviste tilstedeværelse, og da arten heller ikke tidligere er registreret.

Bilag IV-arterne spidssnudet frø og grønbroget tudse, som tidligere er registreret i nærheden af projektområdet, blev ikke fundet inden for projektområdet ved paddeeftersøgningerne i 2023. Da tiltagene i de vådområder, hvor arterne potentielt kunne raste og/eller yngle, gennemføres i den periode hvor arterne ikke er til stede i vådområder, kan en påvirkning udelukkes.

En række paddearter formodes at kunne findes i projektområdet, i hvert fald i en del af deres livscyklus. Det gælder butsnudet frø, skrubtudse, grøn frø og lille vandsalamander. For alle disse arter gælder, at årets yngel på normalt varme år forlader vandhullet i sensommeren (juli-august, og senest begyndelsen af september). Det vurderes, at tidspunktet hvor de planlagte tiltag gennemføres, sikrer at det ikke påvirker individer at de pågældende arter.

Arter af flagermus, som måtte benytte området til fouragering og gennemflyvning, vurderes ikke at blive påvirket af de planlagte tiltag, som foregår lokalt og i en kort periode. Der ændres ikke på funktionen af raste og/eller ynglesteder samt ledelinjer, da der ikke planlægges fældning af træer eller nedrivning af bygninger.

Af rødlistede arter i øvrigt, er flere fuglearter registreret i projektområdet. Det drejer sig om sanglærke, bomlærke, stær, isfugl og agerhøne. Det vurderes, at de planlagte tiltag ikke udgør en trussel for individer at de pågældende arter, da jordbearbejdning og tilplantning foregår udenfor arternes yngletidspunkt, og at rastende individer kan og vil flytte sig mens der arbejdes et lokalt sted.

Fortidsfund og fortidsminder

De planlagte tiltag påvirker ikke kendte fortidsminder.

Grundvand

Det vurderes at vandet tager længere ophold i projektområdet, hvorved nedsivningen til grundvandet øges. Det nedsivende vand vil indeholde færre næringsstoffer og pesticider da dræn fra omkringliggende omdriftsarealer afbrydes. Landbrugsdriften i projektområdet ophører, hvilket også vil medføre forbedring af vandkvaliteten, da tilførsel af gødning og pesticider ophører.

Overfladevand

Naturstyrelsen vurderer, at konsekvenserne for Himmelev Bæk og Maglemose Å vil være, at der tilføres færre næringsstoffer, men også at vandtilførslen mindskes minimalt, da der afbrydes dræn. Konsekvensen vil være, at vandet tager længere ophold i projektområdet, hvorved udledningen af næringsstoffer mindskes, nedsivning af vand på arealet øges, og samtidig vil der ske en øget fordampning fra vandspejlene i de nye vådområder. Det er Naturstyrelsens vurdering, at denne samlede reduktion af vandtilførslen er ubetydelig sammenlignet med de vandmasser, der er i Roskilde fjord. Ophør af landbrugsdriften jf. ovenstående, vil bevirke en forbedring af overfladevandets vandkvalitet. Samlet set vurderes tiltagene som positive i forhold til at nå miljømålene, og hydrologien vil forbedre naturtilstanden for det samlede område betragteligt.

Kystvand

Projektet forventes at påvirke Roskilde Fjord positivt. Først og fremmest ved at mindske tilførslen af næringsstoffer. Skovrejsning er vandrammedirektivimplementerende, og det vurderes, at effekten er 3,4 kg N pr år for hver ha, der plantes til eller bliver til skov efter tilgroning.

Landskab

Projektet bidrager til Roskilde Kommunes plan for etablering af Den Grønne Ring, som er en del af kommuneplanen fra 2016.

https://kommuneplan2019.roskilde.dk/media/iillvmc/strategi_for_roskildes_groenne_ring.pdf

Desuden, og i forlængelse deraf, indgår planerne i kommunens Grøn Blå Strategi og affødte handleplan fra 2022. <https://www.roskilde.dk/da-dk/om-kommunen/udvikling-og-projekter/vi-udvikler-naturen-og-klimaet/gron-bla-strategi-udvikling-af-de-gronne-og-bla-vaerdier-i-roskilde-kommune/>

Skovbyggelinje

Hovedformålet med skovbyggelinjen er at sikre skovens værdi som landskabselementer og at opretholde skovbrynene som levesteder for plante og dyrelivet. Bestemmelsen vedrører alene bebyggelse.

Som det fremgår af afsnittet om skovbyggelinje side 19, vil 1 bolig, som ligger i landzone, umiddelbart blive omfattet af skovbyggelinjen. Der er sket en harmonisering af reglerne til planlovens landzoneregler, således at der for bebyggelse i landzone alene kræves landzonetilladelse de steder, hvor byggeri ligger inden for skovbyggelinjen, jf. vejledningen om bygge- og beskyttelseslinjer naturbeskyttelseslovens §§ 16-19. På baggrund af denne harmonisering af reglerne er det Naturstyrelsens vurdering, at skovbyggelinjen ikke vil have nogen væsentlig konsekvens for den bolig, som bliver omfattet af skovbyggelinjen.

Støv, støj og vibrationer, lys, lugt og luft, ressourcer, affald, spildevand

I anlægsfasen (2024): Støjen, vibrationerne, lys, lyd og lugt vurderes ikke at være meget anderledes, end det, der hidtil har pågået, som følge af landbrugsdriften på arealerne.

Herefter vil påvirkningerne enten ikke være der, eller være meget mindre.

I driftsfasens første 4 år vil der blive rensset med en harve mellem planterækkerne for at undgå at ukrudt ødelægger planterne.

Efter 10 år vil de første udtyndinger gennemføres. Herefter vil skoven blive udtyndet med stigende interval i fremtiden.

Udover grus til vej, ridesti og P-plads, tilføres der ikke råstoffer til projektet.

Projektets samlede påvirkninger er derfor positive.

Kumulative effekter

Det ansøgte er en udvidelse af den bynære skovrejsning, Himmelev Skov, fra 147 ha til 187 ha. Projektet fortsætter og har en arealmæssig målsætning om at blive på 624 ha. Formålet med skovrejsningen er at opnå en samlet positiv påvirkning af miljøet i forhold til landskabskarakter, grundvand, drikkevandsinteresser, overfladevand, folkesundhed, klimatilpasning og naturindhold, mv.

Samtidige med dette projekt udfører vi tiltag indenfor hydrologi, lysåben naturforvaltning (afgrænsnings- og høslætsområde) og rekreative tiltag i den eksisterende Himmelev Skov – i umiddelbar tilknytning til det nye område. Det fremgår af indsatskortet og vandreguleringsprojektet.

Tiltagene i den eksisterende del af Himmelev Skov har samme karakter (metoder og tidspunkt) som de tiltag der gennemføres som en del af skovrejsningen. Deres påvirkning af Natura 2000, §3 beskyttelse, beskyttede arter, grundvand, overfladevand og kystvand vurderes derfor at være fuldstændig ens med påvirkningen fra de tiltag som er gennemgået i dette notat.

Afværgeforanstaltninger

Ingen.

Nødvendige dispensationer/tilladelser

Lovbestemmelse	Ansøgning	Ansvarlig myndighed	Sandsynlighed for tilladelse
Bekendtgørelse af lov om vandløb (LBK nr. 1217 af 25/11/2019) Bekendtgørelse om vandløbsregulering og - restaurering m.v. (BEK nr. 834 af 27/06/2016)	Vandreguleringsprojekt	Roskilde Kommune	God
Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse (LBK nr. 240 af 13/03/2019)	Vandreguleringsprojektets indsatsområder, der er §3 beskyttet	Roskilde Kommune	God
Bekendtgørelse af lov om planlægning (LBK nr. 287 af 16/04/2018).	Denne VVM screening		God
Bekendtgørelse af lov om okker (LBK nr. 1581 af 10/12/2015)	Ej relevant		
Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete	Denne VVM screening	Miljøstyrelsen	God

projekter (VVM) (LBK nr. 1225 af 25/10/2018)			
Kommuneplan	Landzonetilladelse	Roskilde Kommune	God